

Információs haszon vagy deficit? Beszámoló II. Sarrukín asszír király urartui hadjáratáról (i.e. 714)

Árvai Tamás Kristóf

adventista lelkipásztor, ókortörténész, tanár, Adventista Teológiai Főiskola

arvaitom@gmail.com

1912-ben a francia régész és assziriológus, François Thureau-Dangin (1872-1944) egy terjedelmes asszír királyfeliratot publikált, mely II. Sarrukín (i.e. 722-705) 8. hadjáratáról számol be (*Une Relation de la Huitième Campagne de Sargon*). A szöveg az urartui király, I. Rusza felett aratott fényes győzelemről, illetve urartui városok kifosztásáról szól. A dokumentum - terjedelmének, épségének, és nem utolsó sorban magas irodalmi színvonalának köszönhetően - hamar fölhívta magára a figyelmet az assziriológiában. A tudósok által fölvetett kérdések elsősorban II. Sarrukín hadjáratának útvonalára vonatkoztak.

A szöveg bővelkedik topográfiai információkkal, melyekből mindegyik kutató kiolvasta a saját "helyes" útvonalértelmezését. 1960-ban A. Leo Oppenheim (1904-1974) fölfigyelt az urartui városok részletgazdag bemutatására (lótenyésztés, öntözéses rendszer, fényjelekkel kiépített kommunikációs hálózat stb.), melyek alapján az "első etnográfiai megfigyelésekről" beszélt. Egészen az 1980-as évekig a szöveg temérdek információs hasznot szolgáltatott tehát az assziriológusoknak.

A 20. század utolsó két évtizedétől azonban az ún. "olasz iskola" tudósai (Mario Liverani, Carlo Zaccagnini, Frederick Mario Fales) olyan tanulmányokat publikáltak, melyekben megkérdőjelezték az asszír szövegből kitermelt információs haszon valós értékét. Sőt, rámutattak arra, hogy azok az információk, melyeket korábbi assziriológusok kimerni véltek II. Sarrukín urartui hadjáratleírásából, valójában információs deficitet eredményeztek - legalább is azon a területen, ahol a kutatás eddig keresgélt. Az útleírások, az "etnográfiai megfigyelések" nem magáról az útról vagy idegen népekről szolgáltatnak információkat, hanem arról, milyen kognitív struktúrákba kényszerítette bele egy asszír ember a körülötte elterülő világot.